

Vajon ebben a körben, akik itt is most jelen vagyunk, hányan mondhatjuk el - megvalósítottuk gyermekkorunk legszebb álmait?- S egyáltalán, vagyunk-e mi annyira szerencsések, hogy álmodoztunk valaha is arról, amivel most foglalkozunk, s ami kitölti életünk napjait?

Kutasi Kovács Lajos író-indiánkutató az, akiről ma kiállítással emlékezünk, -Ő az, azon kevesek egyike, akinek sikerült megvalósítania legszebb gyermekkori álmát.

Tisztelt Igazgató asszony, tisztelt Igazgató úr, Hölgyeim, Uraim!

Megtisztelő számomra, hogy pár szót szólhatok iskolánk jogelődjének, a Piarista Gimnáziumnak egykor volt és azóta világhírűvé vált diákjáról. Arról az egykor volt és Veszprémre mindig nagy szeretettel visszagondoló diákról, aki már kisgimnazista korában Cooper és Karl May regényei alapján bölényekre vadászó indiánnak képzelte magát, s aki talán éppen ezért nem átalotta latin könyvében Numa Pompiliust vagy éppen Néró császárt is indiántollakkal feldíszíteni.

Álmai megvalósításában az sem gátolta meg, hogy ezért a tettéért Schuller tanár úr osztályfőnöki megrovást adott neki.

Kovács az Indián, ahogy osztálytársai a latin könyv kidekorálása után nevezték, eleven, csínyre kész kisfiúként a Fodor - féle könyvkereskedésben tízfilléres Buffalo Bill füzeteket vásárolt, az otthon Kis Hittérítő"-re kért pénzen olvasnivalóként magának.

S tőle, könyvei alapján tudunk arról is, már akkoriban is szívesen rajzolta át képzeletben tett kalandozásai közepette a térképet.

„Lila tintaceruzával gondosan vonalat húztam Afrika nyugati partja mentén és elérkeztem a Jóreménység fokához...Kis ideig tűnődtem, kelet felé forduljak-e ceruzám hegyével Ausztrália irányába, vagy észak-keletre Madagaszkárt érintve az indiai partokhoz...”Fiacskám, miért firkálsz össze a térképet?- hajolt fölém némi rosszallással Rédl Rezső tanár úr, de szelíd tekintetében mosoly bujkált, mert tudta, hogy kedvenc tantárgyam a földrajz...

Nos az álmokból valóság lett, az 1945-ben kemény és kritikus hangvételű írása miatt menekülni kényszerülő újságíró és szépíró, az indiánok életének egyik legnagyobb kutatója megérdemli, hogy büszkén emlegessék egykor volt alma máterének jelenlegi képviselői.

Kutasi Kovács Lajos - indián nevén sastoll –a világotutató - aki számos színvonalas alkotással örvendeztetett meg minket, méltán érdemli meg elismerő szavainkat.

Nemcsak azért érdemli meg, hogy fejet hajtsunk előtte, mert kitartott álmai mellett, nemcsak azért, mert magán kívül minket is gazdaggá tett írásaival, hanem azért is, mert Veszprémet tudta úgy szeretni, ahogy azt kevés veszprémi tudja csak megtenni.

Írásaiból valók az alábbi sorok is:

Felballagok a várba...” Újonnan vakolva” az egykori piarista gimnázium. Felötlenek azok a sötét, hideg téli hajnalok, amikor a rorátéra mentem ministrálni...és a sekrestyében titokban belenyaltam a miseborba, a többi ministránssal összekuncogva...Változatlanul régi pompájában áll a püspöki palota, előtte a Szentháromság szoborral...Kiállok a Várbástyára, ahol mindig megcsodáltam a kilátást: a Bakony vonulata, a csatári dombok , a Betekints, Kiskúti, a Tekerés- és Fejes völgy

Mi, akik itt és most éljük napjainkat, miközben ezeket a sorokat olvassuk, ugyanúgy és ugyanazt látjuk, amit egykoron, s az előbbi sorok leírása közben Kutasi Kovács láthatott.

Veszprém az 1970-től vissza-visszalátogató fiát csak lassan, megfontolva fogadta vissza magába.

1986-ban a Lovassy László Gimnázium 275 éves jubileumi ünnepségén a hivatalos városvezetés még nemkívánatos személyként kezelte 1945-ben megírt őszinte és kemény, kritikus hangot megütő soraiért. Pedig ekkoriban már Aczél György megbocsátott neki, s engedélyezte Magyarországom is kiadni és forgalmazni könyveit.

A rendszerváltást követő önkormányzatiság hajnalán a szülőváros, Veszprém a Város Emlékérmével tüntette ki.

1994-ben már egykor volt alma máterének jogutódjában a Lovassyban, majd 1995-ben a Laczkó Dezső Múzeumban és a Megyei Könyvtárban is tartott előadást utazási élményeiről etnikai, geográfiai kutatásairól.

1995-ben, nem sokkal halála előtt vehette át a Magyar Földrajzi Társaság kitüntetését, a Teleki Sámuel díjat, amit a legkiemelkedőbb magyar földrajzi utazók, kutatók kaphatnak csak meg.

Kutasi Kovács Lajos halála után jó egy évtizeddel végre eljutottunk addig is, hogy színvonalas kiállítással emlékezhetünk meg a város egyik neves fiáról.

Köszönet illeti a Kutasi családot azért, hogy az író irodalmi hagyatékát a veszprémi Laczkó Dezső Múzeumnak és így a veszprémieknek ajándékozta. S köszönet illeti a múzeum dolgozóit, hogy munkájukkal egy nagyszerű életút, egy kiváló veszprémi bemutatására vállalkoztak és így egy újabb színvonalas esemény megrendezőivé is váltak.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

2006. július 14.

Katanics Sándor